

Moni-
muotoisuus
2021 2030

**MONIMUOTOISUUS-
OHJELMAN VUOSI
2023**

Kuva: Tornator

MONIMUOTOISUUSOHJELMAN TAVOITTEENA METSIEN MONIMUOTOISUUDEN TURVAAMINEN JA LISÄÄMINEN

Tornatorin kymmenvuotisen monimuotoisuusohjelman tavoitteena on turvata ja lisätä metsien monimuotoisuutta ottamalla käyttöön uusia toimintatapoja monimuotoisuuden parantamiseksi. Lisäämme metsissä aktiivisen luonnonhoidon määrää, suojelemme arvokkaita alueita, jatkamme ja kehitämme tuloksekkaan sidosryhmäyhteistyön tekemistä sekä seuraamme toimenpiteiden monimuotoisuusvaikutuksia.

Monimuotoisuusohjelman mukaiset toimenpiteet edistävät uhanalaisten metsä- ja suolajien sekä luontotyyppejen tilan lisäksi ekosysteemipalveluita, vesiensuojelua, riistanhoitoa sekä ilmastonmuutoksen hillintää.

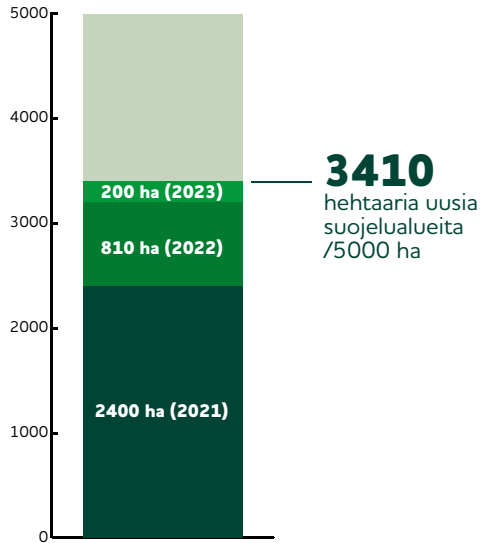
Tavoitteenamme on vuoden 2030 loppuun mennessä:

- perustaa 5000 hehtaaria luonnon-suojelualueita
- ennallistaa vähintään 3000 hehtaaria suoelinympäristöjä
- toteuttaa vähintään 200 aktiivista metsä- ja vesielinympäristön parantamishanketta
- lisätä suojatiheikköjen määrää kaikissa metsänhoidon vaiheissa
- lisätä lahoppujatkumoa metsissämme
- lisätä jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen sekä sekapuustoisuuden määrää metsissämme

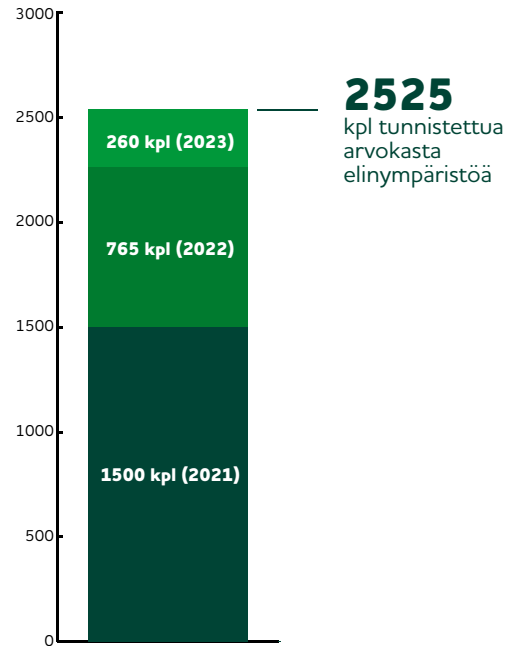

SUOJELU

LUONNON-SUOJELUALUEET

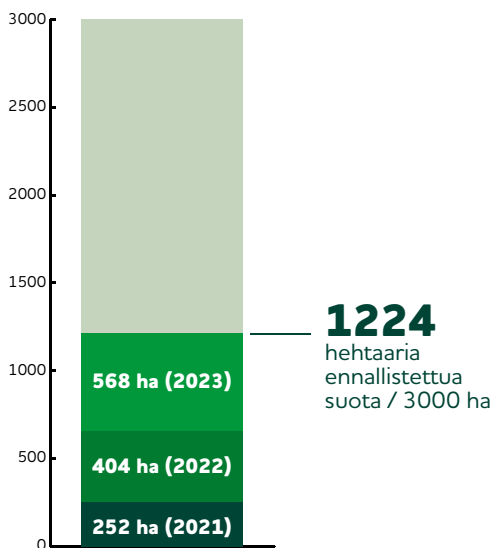

UUDET ARVOKKAAT ELINYMPÄRISTÖT

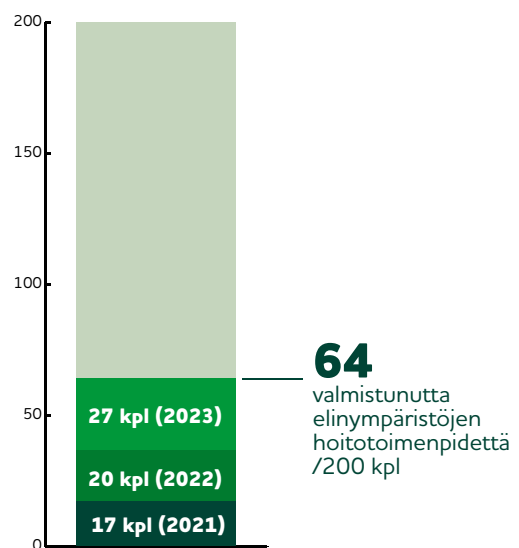

AKTIIVISET LUONNONHOITOTOIMET

SOIDEN ENNALLISTAMINEN

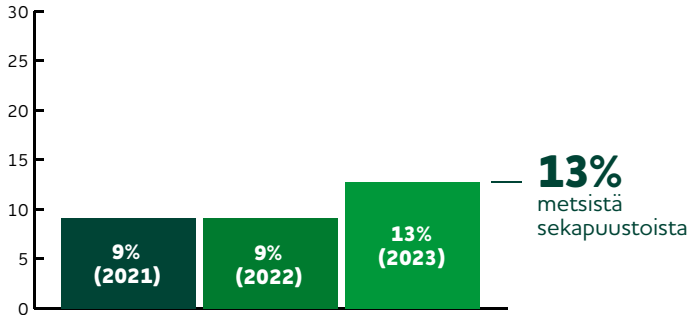
AKTIIVINEN ELINYMPÄRISTÖJEN HOITO

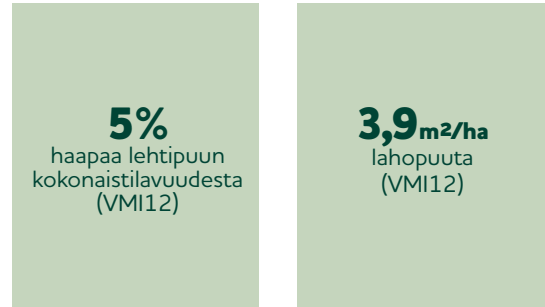

TALOUSMETSIIEN LUONNONHOITO

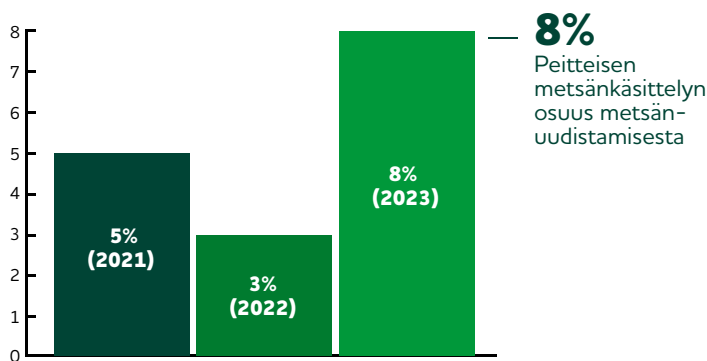
SEKAPUUSTOISUUS

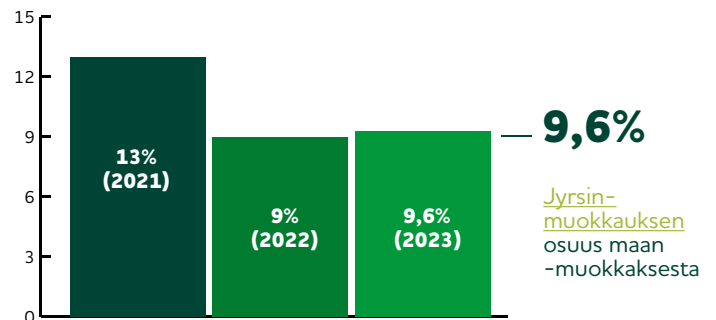
HAAPA JA LAHOPUUT

METSIIEN RAKENNE

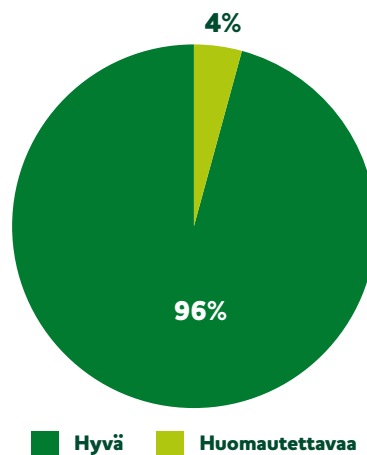

MAANMUOKKAUS

LUONNONHOIDON LAADUN ARVIO

2023 FSC
% pinta-alasta

Arvio ei ole vertailukelpoinen aiempien vuosien arvioiden kanssa.

UUSIA LUONNONSUOJELUALUEITA PERUSTETTIIN 9 KAPPALETTA, YHTEENSÄ 200 HEHTAARIA

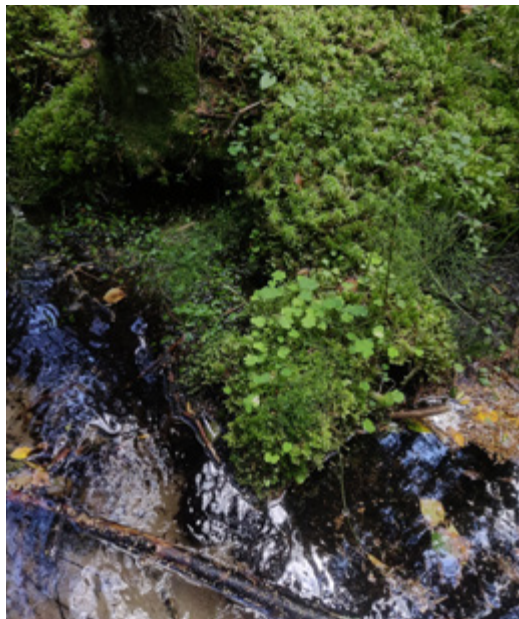
KINTTUSALMI, SONKAJÄRVI

Kinttusalmensuon 48 hehtaarin kokoinen suojelualue Sonkajärvellä, Pohjois-Savossa muodostuu pääosin luonnontilaisten keski- ja vähäravinteisten rämeiden ja nevojen sekä ki-vennäismaiden muodostamasta kokonaisuudesta. Alue on osa maakunnallisesti arvokasta laajaa luonnontilaista Kinttusalmensuota. Suolla esiintyy edustavaa suolintulajistoa kuten riekko, liro, valkoviklo, kapustarinta, pikkukuovi ja keltavästäräkki. Alue on suojeltu yhteistyössä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa osana [Helmi-elinympäristöohjelmaa](#).

LÄHDEKORPI, SAVONLINNA

Lähdekorven 7,4 hehtaarin kokoinen luonnonsuojelualue sijaitsee Savonlinnassa. Alue suojeltiin yhteistyössä Etelä-Savon ELY-keskuksen kanssa osana Helmi-elinympäristöohjelmaa. Lähdekorven alue on arvokas lähteisten luontotyyppien kokonaisuus. Alueella esiintyy muun muassa mosaiikimaisesti eri kokoisia meso-eutrofisia tihkupintoja sekä ruohoista lähdekorpea, ainakin kolme avolähdettä sekä lähteistä alkunsa saavia puroja. Lähdekorvessa on runsaasti lahoppuustoa ja vanhaa metsää, jonka vanhin osa on valtaapuustoltaan 150-vuotiasta.

Kuva: Viivi Lindholm, Ely-keskus

Kuva: Karelian Kaitafilmi, Hannu Putkuri

AUKEASUO, KITEE

Aukeasuo Kiteen Kesälähdellä on laaja, länsi- ja pohjoisosistaan luonnontilainen eteläinen viettokaidassuon jäännös, jossa on piirteitä keskiborealisesta aapasuosta. Luontotyypeiltään alue on vaihteleva. Suo on terävärajaisesti kivennäismaahan rajoittuva, ja koostuu karuista lyhytkorsinevojen ja tupasvillarämeiden hallitsemasta kokonaisuudesta, jonka luonnontilaiset osat ovat tämänhetkessä valumasuunnassa. Reunoilla on runsaasti nevakorpia, paikoin myös saranevoja ja sarakorpia. Alueelta löytyy huomionarvoisten lajien esiintymiä, kuten silmälläpidettävää jauhehankajakälää. Alue on 60 hehtaarin kokoinen ja suojeltiin osana [Helmi-elinympäristöohjelmaa](#) Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kanssa.

KALLIOJÄRVEN PAHTA, LIEKSA

Lieksassa sijaitseva Kalliojärven Pahta on 15 hehtaarin kokoinen suojelualue. Alueella on vanhaa ja luonnontilaista metsää, joka täyttää METSO-ohjelman I-luokan kriteerit. Suojelualueella on kalliojyrkänteitä, pieniä soistumia ja suokuvioita sekä runsaasti erikokoista haapaa ja runsaasti lahpuuta. Kuivemmillä ja kallioisilla mäntyvaltaisilla osilla on keloja ja aihkeja. Uudella luonnonsuojelualueella on havaittu myös liito-orava. Alue suojeltiin osana METSO -metsien monimuotoisuusohjelmaa yhteistyössä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kanssa.

Kuva: Tornator

Edellä esiteltyjen suojelualueiden lisäksi Tornatorin maille perustettiin vuonna 2023 viisi muuta suojelualueita Pohjois-Savoon sekä Pohjois- ja Etelä-Karjalaan yhteensä noin 70 hehtaarin alueelle.

ENNALLISTAMISTA JA LUONNONHOITOA ERILAISISSA ELINYMPÄRISTÖISSÄ VUONNA 2023

Soiden ennallistamista tehtiin vuonna 2023 yhteensä 568 hehtaarin alalla. Ennallistaminen pystyttiin useimmiten tekemään koko suoalueeseen kohdistuen, ekologisesti laadukkaana yhtenäisenä kokonaisuutena.

Muutamilla soilla ennallistaminen toteutettiin yhteistyössä viereisen maanomistajan kanssa. Näin saatiin aikaan entistä vaikuttavampaa tulosta suon luonnontilaan palautumisessa yli kiinteistörajan. Suurimmat ennallistetut suot olivat pinta-aloiltaan kymmeniä hehtaareja. Pinta-alaltaan pienemmillä soilla ennallistamisen osatavoitteina korostuivat esimerkiksi soilla olevien lähteiden kunnostus ja vesiensuojelussa saavutettavat hyödyt.

Aktiivisen luonnonhoidon kohteet kes-

kittyivät lajirikkaimpiin elinympäristöihin: pääasiassa puroihin ja lähteisiin, paahteisiin elinympäristöihin sekä jalopuukeskittymien hoitoon. Metsäpuroja kunnostettiin aktiivisesti yhteistyössä WWF:n sekä Stora Enson kanssa sekä tehtiin useita perattujen purojen palautuksia luontaisiin uomiin.

Kulotuksien osalta vuosi oli aktiivinen huomioiden kesän vaihtelevat olosuhteet. Noin 30 hehtaarin kulotettu ala sisälsi isoja päätehakkuualojen kulotuksia runsailla säästöpuumäärillä, erillisiä säästöpuuryhmien kulotuksia sekä tänä vuonna ensimmäistä kertaa Tornatorin yksityisellä suojelualueella tehdyn puustoisen metsän ennallistamispolton. Ennallistamispolton toteutti Metsähallituksen Luontopalvelut osana Helmi-elinympäristöohjelmaa.

Onnistuneessa ennallistamisessa suoveden pinta nousee, ja pintavedetkin ohjautuvat ojalinjoilta tasaisesti suolle. Tämä vaatii riittävästi tarpeeksi järeitä patoja ja ojien tukkimista. Kuva: Jussi Kirmanen

Pienelläkin toimenpiteellä pystytään joskus parantamaan suon luonnontilaa. Kuvassa avosuon reunalla olevalta yksittäiseltä ojalta on vedet johdettu padon ja viisteejan avulla keskeemmälle suota, vesien luontaiseen kulkusuuntaan. Kuva: Anna-Riikka Ihantola

Ennallistamispoltto Enossa yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Kuva: Leena Härkönen, Metsähallitus

Ennallistetulla lähteellä veden pinta nousee nopeasti. Kuva: Tornator

Paahdeympäristön ennallistamista edeltävät hakkuut Huuhanrinteellä kesällä 2023. Hakkuutähteen keruu on olennainen osa paahderinteen hoitoa. Kuva: Tornator

YMPÄRISTÖNHOITOKOhteet

HANKE	PAIKKAKUNTA	KUVAUS
Joen kunnostus Lieviskänkoski ja Peukalajoki	Puumala	Kalataloudelliset kunnostukset.
Vehviä lehdon hoito	Ruokolahti	Lehdonhoitohakkuu.
Jalopuunhoito Auvila	Punkaharju Savonlinna	Estettiin jalopuuryhmien kuusettumista ja edesautettiin jalopuiden leviämistä.
Soraikkojen kunnostus	Keyritynjoki Rautavaara	Nilsin reitin suojeluyhdistys ry. kunnosti Lehmi- koskea ja Myllykoskea sekä rakensi kutusoraikkoja.
Palosenjoen kunnostus 2023	Palosenjoki Kuopio	WWF:n, Stora Enson ja Tornatorin talkoot Palo- senjoella, purouomaa ennallistettiin ja rakennettiin kutusoraikkoja.
Rantaympäristön kunnostus ja siivous	Loviisa	Suomen luonnonsuojeluliiton talkoot rantaelinympäristön hoitamiseksi.
Lähteen kunnostus	Kataja Kaavi	Kuivuvan lähteen pintaa nostettiin patoamalla purku-uoma läheiseen ojaan.
Lähteen siivous ja pinnannosto	Kykyrinmäki Imatra	Lähdeveden pintaa nostettiin kaivetun purku-uoman pohjapadolla.
Vieraslajitorjunta	Muikkula Lieksa	Jättipalsamin niitto ja kitkentä.
Vieraslajitorjunta	Halola Kontiolahti	Jättipalsamin niitto ja kitkentä.
Puron kunnostus	Vaalimaanjoki Miehikkälä	WWF:n, Stora Enson ja Tornatorin talkoot Vaa- limaanjoella, tehtiin kutusoraikkoja ja poistettiin vaellusesteenä ollut tarpeeton ojarumpu.
Haapalajiston hoito	Laakajärvi Leppimäki Sotkamo	Kuusikon alle jääneitä haapoja vapautettiin järeytymään.
Rajapuro, uoman palautus	Nurmes	Nurmeksen Kuohatissa Rajapuro palautettiin ojasta alkuperäiseen uomaan.
Puruoman palauttaminen Virstopuro	Juuka	Puro ohjattiin vanhaan uomaansa.
Jättipalsamin torjunta Immalanjärvi	Imatra	Kaupunkimetsässä levinneen jättipalsamin niitto ja kitkentä Imatralla.
Puron ennallistaminen	Metsola Juuka	Metsäpuron ohjaaminen alkuperäiseen uomaan patoamalla.
Purokunnostus Sorveuskoski	Juuka	WWF:n, Stora Enson ja Tornatorin talkoot, jokiuo- man kunnostus ja vaellusesteiden perkaus.
Lähteen ennallistaminen Ervastinsuo	Oulu	Metsäojaan valuvan lähteen vedenpinnan nosto luontaiselle korkeudelle.
Lähteiden kunnostus Syrjäjoki	Kaavi	Lähteiden ja purku-uomien ennallistaminen, Pohjois-Savon Ely-keskus vastasi toimenpiteistä osana Helmi-ohjelmaa.
Puruoman palautus	Suotaipale Tuusniemi	Metsäpuroa kuivattava oja tukittiin ja vedet ohjattiin alkuperäiseen purouomaan.
Vesiensuojeluhanke Immalanjärvi	Imatra	Iso vesiensuojelun yhteistyöhanke valmistui 2023.

HANKE	PAIKKAKUNTA	KUVAUS
Kurkiojan kunnostus	Simo	Kurkiojan kalataloudellinen kunnostus. Lapin Ely-keskus sekä Suomen vesistö säätiö vastasivat toteutuksesta.
Ympäristönhoito kulotus YSA	Eno	7,8 hehtaarin ennallistamispoltto, yhdessä toteutuksesta vastanneen Metsähallituksen Luontopalveluiden kanssa.
Vehviä säästöpuuryhmät	Ruokolahti	Säästöpuuryhmien poltto, poltettua pinta-alaa noin hehtaari.
Parree kulotus	Lieksa	N. 10,5 hehtaarin alan kulotus.
Palosensalon kulotus	Kuopio	Metsänhoidollinen kulotus. Kuivissa olosuhteissa kulotettiin n. hehtaarin verran, jatketaan kesällä 2024.
Katajalammensalo kulotukset	Liperi	N. 7,5 hehtaarin metsänhoidollinen kulotus.

Kuva: Tornator

KUMPPANUUDET KUULUVAT TORNATORIN MONIMUOTOISUUSTYÖHÖN

Monimuotoisuustyön vaikuttavuutta tehostaa aktiivinen yhteistyö eri sidosryhmien ja toimijoiden kanssa. Ennallistamiskohteiden kytkeytyminen toisiinsa tai muiden toimijoiden toteuttamiin ennallistamiskohteisiin lisää myös monimuotoisuuden ekologista vaikuttavuutta.

KANSAINVÄLISESTI MERKITTÄVIÄ YMPÄRISTÖTEKOJA KOITAJOELLA

Lumimuutos-osuuskunta on ennallistanut aktiivisesti Pohjois-Karjalassa erityisesti Koitajoen valuma-alueen ympäristöä. Tornatorin omistamat suot Koitajoen ympäristössä muodostavat erittäin merkittävän ekologisen kokonaisuuden ja suunnitelmissa on ennallistaa alueella yhteistyössä yli 600 hehtaaria suota.

Lumimuutos-osuuskunnan ennallistamistyö on huomioitu kansainvälisestikin merkittävänä ympäristötekona "Vihreäksi Nobeliksi" kutsutulla Goldman-palkinnolla vuonna 2023 ja Suomen luonnonsuojeluliiton ympäristöpalkinnolla vuonna 2021.

METSÄPUROJEN PUOLESTA -YHTEISTYÖSSÄ ENNALLISTETAAN VIRTAVESIÄ

Metsäpuurojen puolesta -virtavesiyhteistyön toisen vuoden tuloksena rakennettiin WWF Suomen ja Stora Enson kanssa 30 kutupaikkaa uhanalaiselle taimenelle ja ennallistettiin satoja metrejä virtavesielinympäristöä Tornatorin mailla.

Kaakkois-Suomessa, Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa järjestettyihin talkoisiin osallistui liki 90 vapaaehtoista kaikista kolmesta organisaatiosta. Kunnostuksissa keskityttiin paikallisesti tärkeiden virtavesielinympäristöjen ennallistamiseen, kuten kutusoraikkojen rakentamiseen ja vaelluskaloille haitallisten vaellusesteiden poistamiseen.

METSÄNHOITOA ILMASTOVIISAASTI

Tornator osallistuu ilmastoviisaiden metsänhoitomenetelmien kehittämiseen sekä siihen liittyvään viestintään. Esimerkkinä tänä vuonna Suomen metsäkeskuksen tekemä [Ilmastoviisas metsänhoito -hankevideo](#), jossa kerromme soiden ennallistamisesta käytännössä Pieksämäellä sijaitsevalla Paltasen suolla.

Kuva: Tornator

Yksityisillä suojelualueilla ennallistettiin soita sekä kunnostettiin useita eri elinympäristöjä Metsähallituksen ja ELY-keskusten toimesta osana Helmi-ohjelmaa. Lisäksi Joensuun Luhtapohjan suojelualueella tehtiin Metsähallituksen Luontopalvelujen toteuttamana 7,5 hehtaarin ennallistamispoltto.

Lisäksi ennallistamis- ja luonnonhoitotöitä jatkettiin yhdistysten ja osakaskuntien kanssa erityisesti pienvesien kunnostuskohteilla. Muun muassa Imatran ja Ruokolahden alueella sijaitsevalla Immalanjärvellä Saimaan vesiensuojeluyhdistyksen toteuttaman vesiensuojeluhankkeen ensimmäisen hankekauden aikana Tornatorin mailla perustettiin kokeellisia vesiensuojelurakenteita.

Parhaimmillaan jatkuvapeitteisessä metsänkasvatuksessa on heti puun korjuun jälkeen useita eri latvuserroksia. Kuva: Tornator

JATKUVAPEITTEISTÄ METSÄNKASVATUSTA LISÄTÄÄN TORNATO- RIN METSISSÄ

Tornator päätti lisätä 20 000 hehtaarilla jatkuvapeitteistä metsänkasvatusta suometsissään. Erityisesti karummilla rämeillä Pohjois-Karjalasta Pohjois-Suomeen ulottuvalla alueella siirrytään nykyisestä jaksollisesta metsien käsittelystä jatkuvapeitteiseen metsien käsittelyyn. Käytännössä muutos tulee näkymään poiminta-, pienaukko- ja kaistalehakuina uudistuskypsissä metsissä. Kaikkein karuimmat kohteet ennallistetaan palautumaan kohti luonnontilaa tai jätetään käytön ulkopuolelle.

Jatkuvapeitteinen metsänkäsittely pienentää hakkuiden aiheuttamaa pohjaveden pinnan vaihtelua ja pitää ilmastonäkökulmasta vedenpinnan lähempänä optimaalista tasoa vähentämällä hiilidioksidi- ja metaanipäästöjä. Kunnostusojituksen ja maanmuokkauksen poisjäänti vähentää vesistökuormitusta ja lisää osaltaan luonnon monimuotoisuutta. Lisäksi jatkuvapeitteinen kasvatusta luultavasti hyödyttää varjostusta tarvitsevia lajeja, kuten mustikkaa sekä niiden seuralaislajistoa. Myös peitteisyyden jatkuvuutta vaativat lajit, kuten liito-orava tai jotkin epifyytit, saattavat hyötyä.

MONIMUOTOISUUSTYÖN MITTAAMINEN JA RAPORTOINTI

Monimuotoisuusohjelmassa tehtävät toimenpiteet perustuvat tutkittuun tietoon siitä, mitä erilaisille elinympäristöille on tarkoituksenmukaista tehdä monimuotoisuuden lisäämiseksi. Tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia mitataan ja seurataan Tornatorin monimuotoisuusohjelmassa. Muutosprosessi luonnossa on monessa tapauksessa hidas, mutta lisääntyvällä tiedolla pystytään kehittämään toimenpiteitä vaikuttavammiksi sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Vuonna 2023 aloitettiin ja saatiin valmiiksi useita monimuotoisuustoimenpiteiden vaikutuksia mittaavia seurantoja tai tutkimuksia.

Tornatorin omistamalla ja Hiilipörssin ennallistamalla Ilomantsin Piitsonsuolla tehdyissä lajistokartoituksissa saatiin loistavia tuloksia, jotka kertovat ennallistamisen nopeasta onnistumisesta. Kartoituksessa havaittiin yli 60 lintulajia, joista 20 oli erityisesti suoelinympäristössä viihtyviä lajeja sekä 20 perhoslajia, joista erityisesti avoimen suon perhoslajeja 6 kpl.

Lähteitä ja lähdepuroja tullaan tutkimaan laajalti Jyväskylän yliopistossa tehtävässä väitöskirjatutkimuksessa, jonka aiheena on muun muassa metsätaloustoimien sekä ennallistamisen vaikutus lähdelajistoon sekä erilaisten suojelukeinojen merkitys lähteiden suojelussa. Samassa tutkimushankkeessa selvitetään myös Suomen ympäristökeskuksen kanssa mahdollisuutta lähteiden pohjaeliöstön määrittämiseen eDNA -menetelmällä. Koejärjestelyn tutkimuskohteista noin 30 kpl sijaitsee Tornatorin kiinteistöillä

Kuva: Tornator

ja olemme aktiivisesti mukana käytännön järjestelyissä sekä lähteiden kunnostamisessa.

Suur-Saimaan pohjoisrannalla, Ruokolahden Huuhanrinteen harjulla tehtiin sekä kasvillisuus- että kovakuoriaiskartoituksia vuonna 2022 toteutetuilla harjujenhoitokohteilla sekä aloitettiin kovakuoriaiskartoitukset vuonna 2024 kulotettavilla harjukohteilla. Vuonna 2022 hoidetuilla harjukohteilla havaittiin toivottua vaikutusta harjulajiston kuten harjuajuruohon, kisanäkypälän ja kanervisaran lisääntymistä.

Ruokolahdella Vehviä-tilalla tehtiin talvella 2023 lehtolajiston elinolosuhteita parantava hoitohakkuu ja perustettiin koealat, joilla seurataan etenkin lehdon kasvilajiston kehittymistä kyseiselle luontotyypille ominaiseen suuntaan.

VUODEN 2024 MONIMUOTOISUUS- OHJELMAN TEEMANA OVAT PAAHDERINTEET

Tornator osallistui vuonna 2023 tiiviisti puuta jalostavan teollisuuden monimuotoisuustiekartan laadintaan.

Tiekartan yhteydessä tehty tutkimus osoittaa, että metsiemme monimuotoisuuden tila on monilla keskeisillä mittareilla parantunut ja positiivinen suunta jatkuu. Tiekarttaan valikoitiin viisi käytännön pääaihealuetta, joilla kaikilla on tutkitusti merkittävä monimuotoisuusvaikutus. Yksi näistä pääaihealueista ovat paahde-elinympäristöt, joissa elää pinta-alaan nähden suuri joukko, noin 13 prosenttia uhanalaisista metsälajeista. Näihin elinympäristöihin kohdistetuilla toimilla voidaan saavuttaa merkittäviä parannuksia uhanalaisten lajien tilaan.

Myös Tornatorissa tullaan toteuttamaan paahde-elinympäristöjen parempaan tunnistamiseen ja hoitoon tähtäävä koulutus kesällä 2024 osana metsäteollisuuden metsäympäristöohjelmaa. Tämän lisäksi Tornatorin paahde-elinympäristöissä toteutetaan konkreettisia hoitotoimenpiteitä, kuten kulotusta sekä varjostavan puuston ja biomassan poistoa, maanpinnan käsittelyä ja kulottamista.

Lisäksi julkaistaan vuonna 2023 aloitetun paahdealueen lajistaselvityksen tuloksia ja viestitään niistä sekä hoitotoimenpiteistä aktiivisesti.

TORNATORIN MONIMUOTOISUUSOHJELMA NÄKYI MEDIASSA VUONNA 2023

SOIDEN ENNALLISTAMINEN	
Takaisin luonnontilaan - Tornator ja Stora Enso aloittivat Juuan Leväsuon ennallistamisen	Vaarojen Sanomat 28.3.2023
Opittu kantapään kautta: Ensin soita ojitettiin – nyt oja tukitaan	MTV3, Huomenta Suomi ja MTV uutiset 28.8.2023
Ilomantsin Haravasuota ennallistetaan talkoolaisten ja lapioiden voimin – Koitajoen kunnostushanke etenee	Yle 28.8.2023
Tornator käynnisti Jyrkän Kyrönsuon ennallistamisen – Ruukin Tuvan nimikko-suosta lisäkohde Volokin retkeilyssä	Miilu 6.9.2023
AKTIIVINEN LUONNONHOITO	
WWF, Tornator ja Stora Enso kunnostavat taimenen kutu- ja pienpoikasalueita Vepsänjoella	Vaarojen Sanomat 18.9.2023
Kurkioja yritetään kunnostaa taimenille	Lapin Kansa 25.9.2023
Juuan Vepsänjoella kunnostetaan virtavesielinympäristöä Metsäpurojen puolesta -yhteistyötalkoissa jo toistamiseen	Vapaa-ajan kalastaja 26.9.2023
Tornator kulotti Parreessa	Lieksan lehti 23.5.2023
Tornator kulotti metsää Ruokolahdella Kaiturinpäässä – Kuivuus lisäsi varotoimia	Uutisvuoksi 25.5.2023
Luhtapohjan ennallistamispoltto (MH)	Pielisjokiseutu 20.6.2023
Tiistaista alkaen Kuopiossa saattaa näkyä sankkaa savua jopa useita päiviä	Savon Sanomat 19.6.2023
Lamperilan kulutus loppui lyhyeen kuivuuden takia	Savon Sanomat 21.6.2023
Vaalimaajokeen rakennetaan jälleen uusia kutusoraikkoja ja poikaskivikkoja	Yle 10.8.2023
Metsäyhtiöiden työntekijät kunnostavat talkoilla puroja – Stora Enso: ”Osaaminen kasvaa”	Maaseudun Tulevaisuus 11.8.2023
Miehikkälän Muhikossa laitettiin metsäpuro kuntoon talkoilla: ”Jopa taimenen nouseminen puroon on mahdollista”	Kaakonkulma 22.8.2023
Purojen kunnostus vaatii osaamista – ”Toimiva kutusoraikko ei synny kippaamalla kottikärryllinen soraa puroon”	Maaseudun Tulevaisuus 27.8.2023
SUOJELUALUEET	
Kesälahdelle perustetaan noin 60 hehtaarin suojelualue	Karjalainen 27.9.2023
Kesälahden Aukeasuolle suojelualue	Koti-Karjala 27.9.2023
Sonkajärven Kinttusalmensuon luonnonsuojelualue laajenee	Yle 9.11.2023
Kinttusalmensuolle suojelualue osana Helmi-elinympäristöohjelmaa	Metsätrens 14.11.2023

TORNATORIN MONIMUOTOISUUSOHJELMAA ESITELTIIN USEISSA ERI YLEISÖTILAISUUKSISSA VUODEN AIKAN. LISÄKSI MONIMUOTOISUUSOHJELMASTA VIESTITTIIN AKTIIVISESTI MYÖS TORNATORIN SOSIAALISEN MEDIAN KANAVISSA:

Instagram, Facebook, LinkedIn, Youtube ja Twitter.